

SEMANTYKA I WERYFIKACJA - ĆW. 14

(wersja bez Haha)

Kontynuujemy dowodzenie poprawności częściowej programów.

1. **Zadanie:** Przeprowadź dowód poprawności częściowej programu:

```
{n ≥ 1 ∧ (∀x.1 ≤ x < n ⇒ A[x] ≤ A[x + 1]) ∧ (∃x.1 ≤ x < n ∧ A[x] = v)}
i := 1; j := n;
while i < j do
  k := (i + j) div 2;
  if A[k] < v then
    i := k + 1
  else
    j := k
{A[i] = v}
```

Rozwiązanie: Wstępna wersja niezmiennika pętli to:

$$\phi \equiv i \leq j \wedge (\exists x.i \leq x \leq j \wedge A[x] = v)$$

Nie jest jasne co wpisać po przypisaniu na k ; pomyśl to

$$\phi \wedge (i \leq k \leq j)$$

Niestety to nie działa! W niezmienniku musimy jeszcze przepychać dwie informacje:

- że tablica jest posortowana, i
- że i i j mieszczą się w zakresie tablicy.

2. **Zadanie:** Dana jest tablica dwuwymiarowa $A[1..n, 1..n]$ zawierająca liczby 0 i 1, reprezentująca relację binarną *zna* między n osobami. Powiemy, że i jest *znakomitością* jeśli:

- każdy oprócz i zna i ,
- i nie zna nikogo poza i .

Napisz program znajdujący znakomitość, o ile istnieje, i dowiedz częściowej poprawności.

Rozwiązanie: W czasie liniowym:

```
i := 1; j := n;
while i <> j do
  if A[i, j] = 1 then
    i := i + 1
  else
    j := j - 1
```

Niezmiennik:

$$i \leq j \wedge (\exists k. 1 \leq k \leq n \wedge k \text{ jest znakomitością}) \implies (\exists k. i \leq k \leq j \wedge k \text{ jest znakomitością})$$

Uwaga: Wszelkie nietrywialne rozumowania najlepiej umieszczać jawnie jako pary asercji między tymi samymi instrukcjami i korzystać z reguły osłabiania, np:

```
{N ∧ i ≠ j ∧ i zna j}
↓
{N[i ↦ i + 1]}
i := i+1
{N}
```

3. Oto insertion sort:

```
i := 1;
while i <= n do
  j := 1;
  while j <= i do
    if A[i] > A[j] then
      t := A[i]; A[i] := A[j]; A[j] := t
```

Uwaga: aby udowodnić, że tablica po posortowaniu zawiera te same elementy co na początku, należy dodać niejawną zmienną tablicową B i dodać precondition: $\forall i = 1..n. A[i] = B[i]$.

A oto incredible sort:

```
i := 1;
while i <= n do
  j := 1;
  while j <= n do
    if A[i] < A[j] then
      t := A[i]; A[i] := A[j]; A[j] := t
```

4. **Zadanie:** Napisz program obliczający największy wspólny dzielnik dwóch liczb i przeprowadź dowód poprawności częściowej.